

Фиқҳ дарслари (149-дарс) Ҳайя ъалас-солаҳ» - Намозга келинглар, шошилинглар

17:00 / 12.08.2021 2536

عْبَدُتُّي وَ رُوْدُي وَ نَذْرُي أَلْأَلْبُتُّي أَرَأَلْأَقْرِبُتُّي أَنْعَمْتُّي أَرَأَلْأَفْيَحُجَّ يَبْلَأَنْبُنْعَمْتُّي
عْبَدُتُّي وَ رُوْدُي وَ نَذْرُي أَلْأَلْبُتُّي أَرَأَلْأَقْرِبُتُّي أَنْعَمْتُّي أَرَأَلْأَفْيَحُجَّ يَبْلَأَنْبُنْعَمْتُّي

Абу Жухайфа розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Билолнинг айланиб юриб аzon айтиётганини кўрдим. У оғзини у ёқقا-бу ёққа бурар, икки бармоғи қулоғида эди».

Бешовлари ривоят қилишган.

Оҳангга солиб, чўзиб юбормайди.

Лекин овозни чиройли қилиш матлубдир.

Таржийъ қilmайди.

«Таржийъ» сўзи луғатда «қайтариш» деган маънони англатади. Амалда эса аzonдаги «кашҳаду»дан бошланадиган жумлаларни аввал ўзи эшитадиган даражада ичиди айтиб олиб, кейин баланд овоз билан айтишдир.

Таржийъни моликй мазҳаби жорий қилган. Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламдан ворид бўлган азон ҳақидаги асл ривоятларда бу нарса йўқ бўлгани учун ҳанафий мазҳаби таржий қилмасликни алоҳида таъкидлаган.

«Ҳайя Ҷала»ларни айтаётганда юзини ўнгга ва чапга буради. Агар эшитилмай қоладиган бўлса, мезанада айланади.

عْبُتْيَ وْ رُوْدَيِ وْ نَدْوِيِ الْأَلْبُتْيَ أَرْ لَاقْ هَيْبَأْ نَعْ هَفْيَحْ يَبْلَنْبَنْ وَعْنَعْ
أَنْيَمَيْ لُوقَيْ نَادْلَابْ أَنْهَهَ وَأَنْهَهُهَافْعَبَتَتْأْ تْلَعَجَفْ هَيْأَرِي فَوْ
حَالْفُلَا حَلَعَ حَهَالْصَلَالَلَعَ حَيَ حَهَالْمَشَ وَ

Абу Жуҳайфа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Билолнинг айланиб юриб азон айтаётганини кўрдим. У оғзини у ёққа-бу ёққа бураг, икки бармоғи қулоғида эди».

Бешовлари ривоят қилишган.

Бошқа бир ривоятда:

«Азонда оғзини кузатдим. «Ҳайя Ҷалас солаҳ, ҳайя Ҷалал фалаҳ»га етганида ўнгга, чапга бурди», дейилган.

Иқома ҳам аzonга ўхшайди. Лекин уни тезроқ айтади ва икки марта «қод қоматис солаҳ»ни қўшимча қиласди.

Бомдоднинг азонида «фалаҳ»дан кейин «Ас-солату хойрум минан навм»ни қўшимча қиласди. Иккисида ҳам гапирилмайди.

Имом Абу Довуд Абдуллоҳ ибн Зайд розияллоҳу анҳудан қилган ривоятдаги у киши тушида кўрган, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам тасдиқлаган азон ҳозир ҳамма ёқда айтилаётган азондир:

«Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар,

Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар,

Ашҳаду аллаа илааҳа иллаллоҳ,

Ашҳаду аллаа илааҳа иллаллоҳ,

Ашҳаду анна Мұхаммадар-Расууллоҳ,

Ашҳаду анна Мұхаммадар-Расууллоҳ,

Ҳайя ғалас-солаҳ, Ҳайя ғалас-солаҳ,

Ҳайя ғалал фалаҳ, Ҳайя ғалал фалаҳ,

Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар,

Лаа илааҳа иллаллоҳ».

Ушбу калималарнинг маънолари қуйидагича:

«Аллоҳу акбар» – Аллоҳ улуғдир. Аллоҳ ҳар бир нарсадан буюқдир. У Зот Ўзига нисбат берилган номуносиб нарсалардан улуғдир.

«Ашҳаду аллаа илааҳа иллаллоҳ» – Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ, деб гувоҳлик бераман.

«Ашҳаду анна Мұхаммадар-Расууллоҳ» – Мұхаммад Аллоҳнинг Расули эканлигига гувоҳлик бераман.

«Ҳайя ғалас-солаҳ» – Намозга келинглар, шошилинглар.

«Ҳайя ғалал фалаҳ» – Нажотга келинглар, шошилинглар.

Қолган калималарнинг маънолари, иншааллоҳ, ҳаммамизга маълум.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди